

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

GR-192 - EL CAMÍ DEL VENT

2a Etapa : MONT-ROIG DEL CAMP – MARE DE DÉU DE LA ROCA

BARRANC DE RIFÀ – COLL DE LA LLENA – BARRANC DE LES VALLS – PRATDIP

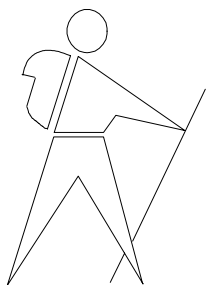
17 de febrer de 2013

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	7 h
Restaurant Oleus. Esmorzar.	8 h 10 min
Sortida cap a Mont-roig del Camp	8 h 45 min
Mont-roig del Camp. Plaça Joan Miró, inici de l'etapa.	9 h 15 min
Mare de Déu de la Roca. Reagrupament.	10 h 05 min 10 h 20 min
Collet de la Serra del Frare. Reagrupament.	11 h 25 min 11 h 35 min
Final de la pujada (Punt 11,325 km). Reagrupament.	12 h 50 min 13 h
Pratdip. Dinar.	13 h 50 min
Sortida cap a Vilanova.	16 h 30 min
Vilanova i la Geltrú.	18 h 30 min

Notes.-

- ** Esmorzarem al restaurant Oleus, en sortir de l'autovia; dinarem a Pratdip (És previst fer un dinar comunitari al Casal; cal apuntar-se prèviament).
- ** Per a la baixada al barranc de les Valls els exploradors recomanen portar bastons (cordes, no cal).
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecteu els reagrupaments i **mantingueu sempre contacte visual** amb els que us segueixen; si cal espereu-vos. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, no correu ni aneu massa lents! (**Penseu que aneu en grup**).
- ** **Atenció:** Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) **utilitzeu només** el telèfon 687 04 39 76 (Agustí Poch).
- ** Els vocals coordinadors d'aquesta sortida són Pere Fernández i Agustí Poch. En tot moment cal respectar les seves indicacions.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

GR-192 - EL CAMÍ DEL VENT

2a Etapa : MONT-ROIG DEL CAMP – MARE DE DÉU DE LA ROCA

BARRANC DE RIFÀ – COLL DE LA LLENA – BARRANC DE LES VALLS – PRATDIP

17 de febrer de 2013

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Des del poble de Mont-roig del Camp ens enfilarem fins el Santuari de la Mare de Déu de la Roca des d'on es gaudeix d'una magnífica panoràmica sobre la plana i la costa del Baix Camp. Tot seguit baixarem per anar a creuar els barrancs de Rifà i de la Ponça. Remuntant aquest últim ens aproparem a la cova del mateix nom i enllaçarem amb la pista que va de Prasdip a Colldejou. Passat el coll de la Llena deixarem la pista per baixar cap al barranc de les Valls; més endavant retornarem a la pista que ens portarà fins a Prasdip.

Horari		Distància (km)
Parcial	Total	
0:00	0:00	0,000

Mont-roig del Camp (110 m).- Plaça Joan Miró. Baixem en direcció sud-oest i anem cap a la dreta per carrer de la Verge de la Roca.

Passem per davant de l'antic Ajuntament i girem cap a l'esquerra per passar per una zona d'aparcament; d'aquesta manera accedim a la part de darrera l'edifici i anem a sortir al carrer Joan Grifoll.

0:04	0:04	0,180
------	------	-------

Travessem el carrer Joan Grifoll i continuem per un camí que fa un ampli revolt cap a la dreta. Pugem.

0:02	0:06	0,305
------	------	-------

Bifurcació; hem de deixar el camí que comença a davallar i seguir pel trencall de la dreta que puja. Uns 150 m més endavant deixem un dipòsit cobert a la dreta.

0:07	0:13	0,780
------	------	-------

Travessem la nova carretera que va cap a la part alta de Mont-roig del Camp.

0:04 0:17 1,065

Arribem en una cruïlla; anem cap a la dreta.

0:02 0:19 1,185

Desemboquem en una pista enquitranada; l'hem de seguir cap a l'esquerra i passats uns 60 metres l'hem de deixar per anar per un camí cap a la dreta. Baixem lleugerament i travessem una petita pineta.

0:02 0:21 1,300

Desemboquem en un camí transversal; el seguim cap a l'esquerra, oest.

0:05 0:26 1,590

Travessem la rasa del Sunto. Als 30 metres hi ha una bifurcació; es va a l'esquerra, nord-oest. El santuari de la Mare de Déu de la Roca és enfront, dalt d'un turó de roca sorrenca (gres), vermellosa, que dóna nom al poble de Mont-roig. Es comença a pujar

0:10 0:36 2,210

Bifurcació; deixem la branca de l'esquerra i seguim rectes, nord-oest. Més endavant s'inicia la forta pujada al santuari per l'antic camí empedrat

0:08 0:44 2,610

Passem per la font de Sant Jaume; seguim pujant.

0:03 0:47 2,760

S'acaba la pujada i s'arriba al camí d'accés al santuari; enfront hi ha la font de l'Alzina, a redós de la roca. Es va cap a la dreta per entrar al santuari.

0:01 0:48 2,820

Mare de Déu de la Roca (265 m).- En passar el portal que clou el recinte s'arriba a una ampla balconada on hi ha els edificis del santuari i de l'hostatgeria. Entre aquests edificis hi ha una arcada que dóna accés a un segon recinte més elevat on, al punt més alt, hi ha el cub mironià de l'ermita de Sant Ramon de Penyafort, des d'on es gaudeix d'una bella panoràmica sobre la plana de Mont-roig i la costa del Baix Camp.

Sortim del recinte per anar cap a l'aparcament i baixar per la pista enquitranada d'accés al santuari.

0:10 0:58 3,465

Es deixa un camí a l'esquerra i una taula de pedra sorrenca (gres); uns metres més endavant es deixa un altre camí a l'esquerra. Als 50 metres se'ns uneix una pista per la dreta.

0:04 1:02 3,735

Bifurcació.- Anem cap a l'esquerra, sud-est, per la pista amb sòl de grava que segueix el traçat del

camí vell de Mont-roig a Colldejou. Més endavant deixem alguns trencalls a banda i banda i accesos a finques.

0:10 1:12 4,430

Atenció. Deixem la pista per anar per un corriol que surt del peu d'un marge que queda a la dreta; anem direcció sud-oest per entremig d'oliveres. Més endavant es deixa una caseta a la dreta, es continua per pista i s'entra al bosc.

0:07 1:19 4,805

Bifurcació.- Es va cap a la dreta i una mica més enllà es gira a l'esquerra (hi ha una doble marca) pujant per un corriol que en dos minuts ens retorna a la pista; la seguim endavant, cap a l'oest

0:03 1:22 5,030

Carretera T-322 (Mont-roig del Camp – La Torre de Fontaubella).- La seguim cap a la dreta uns metres i es creua en diagonal per tal de continuar per la carrerada de l'Aufinac que va en direcció sud-oest. Passats uns 150 metres, en una bifurcació, deixem el camí de l'esquerra i seguim rectes, cap al sud-oest, per camí cimentat.

0:06 1:28 5,445

Barranc de Rifà (175 m).- Es travessa per un pont. Passats uns 175 metres, en una bifurcació, es baixa a l'esquerra, oest. Més endavant es creua un altre barranc, més petit, també per un pont tot deixant Vila Alba a l'esquerra i als 30 metres es deixa a l'esquerra el camí de la font d'en Soler. Es va recte tot pujant suaument.

0:10 1:38 6,030

Deixem un trencall a l'esquerra; seguim rectes pel camí cimentat. Als 50 metres, en una bifurcació, es va a l'esquerra, sud-oest.

0:09 1:47 6,620

Atenció. Davant de la porta d'una finca hem de deixar la pista i anar cap a l'esquerra, sud, per un corriol que puja suau pel mig del bosc.

0:04 1:51 6,820

Arribem al **collet de la Serra del Frare** on s'acaba la pujada i es baixa recte pel vessant oest. Poc metres més avall passem a frec d'una torre de suport d'una línia MAT.

0:05 1:56 7,200

A la dreta deixem l'entrada d'una finca. Seguim endavant.

0:05 2:01 7,535

Travessem una cruïlla múltiple; seguim en la direcció que portàvem, paral·lels a la línia MAT que ens queda a l'esquerra. Més endavant caminarem un tros per sota la línia.

0:05 2:06 7,835

Passem pel costat de la torre núm. 312 de la línia MAT; girem cap a l'esquerra.

0:04 2:10 8,055

Enllacem amb un camí transversal; anem cap a la dreta, sud-oest.

0:10 2:20 8,685

Desemboquem en un camí travesser; el seguim cap a la dreta.

0:01 2:21 8,760

Nou camí travesser; a l'enforcall hi ha un pal indicador. Cap a la dreta aniríem vers la font de l'Aufinac; nosaltres anirem cap a l'esquerra per anar a creuar el llit del barranc de la Ponça.

0:03 2:24 8,930

Deixem el camí per anar cap a la dreta fent un marcat revolt.

0:03 2:27 9,050

Cruïlla amb pal indicador. Anem per la branca de la dreta remuntant el barranc de la Ponça.

0:07 2:34 9,450

Passem per sota la línia MAT.

0:06 2:40 9,820

En arribar al llit del torrent es deixa la pista i se'l segueix vers l'esquerra, sud-oest. Als pocs metres es deixa el torrent i es puja a l'esquerra a una roca llisa amb roderes i es passa per un tram de camí empedrat. Es creua diverses vegades el torrent i s'inicia la pujada pel bosc.

0:12 2:52 10,625

Es deixa a la dreta el camí de la font i de la cova de la Ponça i es puja recte, sud-oest. En un revolt del camí hi ha una bonica panoràmica.

0:15 3:07 11,325

S'acaba la pujada i se surt del bosc; enfront es veu el Cabrafiga. Es va recte, sud, travessant una esplanada i passats uns 100 metres es deixa a l'esquerra el camí de la Planeta. Més endavant s'arriba al camí de la Canal (hi ha un pal indicador) que se segueix cap a la dreta, oest; a la dreta es deixen les ruïnes d'un corral.

0:06 3:13 11,610

Enllacem amb la pista enquitranada de Pratdip a Colldejou; la seguim en la direcció que portàvem. Pugem suament.

0:04 3:17 11,870

Coll de la Llena (323 m).- Cruïlla, es va recte per la pista enquitranada; s'inicia un suau descens.

0:03 3:20 12,080

Hem de deixar la pista i anar cap a l'esquerra vers el Barranc de les Valls. Baixem per un senderol amb fort pendent.

0:13 3:33 12,780

Barranc de les Valls.- Es creua el llit del barranc i s'inicia una petita remuntada pel vessant del Cabrafiga.

0:03 3:36 12,985

S'enllaça amb una pista i se la segueix cap a la dreta baixant, oest. Més endavant, en una bifurcació, se segueix recte per anar a creuar el barranc de les Valls.

0:05 3:41 13,270

Deixem el Camí de les Obagues a l'esquerra.

0:06 3:47 13,555

Retrobem la pista enquitranada de Pratdip a Colldejou; la seguim cap a l'esquerra, oest, tot baixant. Més endavant s'arriba a una bifurcació que és el punt de confluència amb el PR-C-96, que per la dreta segueix una pista enquitranada cap a Colldejou. El GR-192 i el PR-C-96 baixen recte junts vers Pratdip.

0.07 3:54 13,990

Es creua la carretera T-310. Més endavant es passa el pont sobre el barranc de la Dòvia i s'entra a Pratdip pel carrer Nou.

0:04 3:58 14,235

Pratdip (231 m).-Arribem al xamfrà amb l'avinguda de Catalunya que va cap a l'esquerra. En aquest punt finalitzem l'etapa.

Per arribar a l'autocar cal seguir l'avinguda Catalunya. Es passa davant de la Casa de la Vila i del Casal Municipal i seguint el gir que fa cap a l'esquerra arribarem a les instal·lacions esportives municipals, davant de les quals hi haurà l'autocar.

Equip de preparació (23/01/2013): Joan Andreu, Pere Fernández, Jani Ferrer, Isidre Poch

ERMITA DE LA MARE DE DÉU DE LA ROCA

Al terme de Mont-roig hi ha el santuari de la Mare de Déu de la Roca, a 294 m d'altitud, a l'oest de la vila, damunt una roca molt erosionada. L'ermita és esmentada ja el 1230. Segons la tradició, la imatge original, destruïda el 1936, havia estat trobada per un pastor sota una palmera. L'església i l'hostaleria foren refetes després de la destrucció francesa del 1811. Sembla que del 1439 al 1835 en tingueren cura els frares d'Escornalbou, i una tradició no provada hi esmenta un convent de monges benetes.

Damunt l'ermita de la Roca hi ha la capella de Sant Ramon, emblanquinada per servir de guiatge als mariners; la imatge del sant havia estat trobada a la mar i la primera capella fou construïda cap al 1826. Fou restaurada el 1902 per un grup de dones de Mont-roig i els reusencs Miquel Herrero i Prudenci Anguera. Des de la capella es domina una extensa i bella panoràmica. El 8 de setembre s'hi celebra una festa durant la qual es dansa el ball de coques, i des de la segona meitat del segle XIX apareix documentat el ball de moros i cristians.

Al peu de la muntanya es troba el santuari de la Mare de Déu del Peiró, construït pel pagès Josep Nuet el 1757, per als qui no podien arribar al cim de la muntanya. Abandonada durant alguna de les guerres civils del segle XIX, fou restaurada al començament del segle XX pel marquès de Mont-roig. És de dimensions molt petites.

Llegenda de la relliscada del rei moro

Aquesta llegenda, que s'ha mantingut en el pas del temps, fa referència a un rei moro que va pujar al santuari amb el seu cavall. A l'ermita de Sant Ramon va robar la llàntia d'argent i a l'església de la Mare de Déu les joies de la Verge. Mentre feia la malifeta s'anava congriant una tempesta amb una negra nuvolada i molts trons i llamps.

En sortir a la plaça es va produir un fort espetec que féu desbocar el cavall el qual, en arribar a la *baixada del rei moro*, relliscà precipitant-se juntament amb el seu genet al fons de l'afrau on van morir. A la baixada encara s'hi poden veure les marques que va fer el cavall en relliscar.

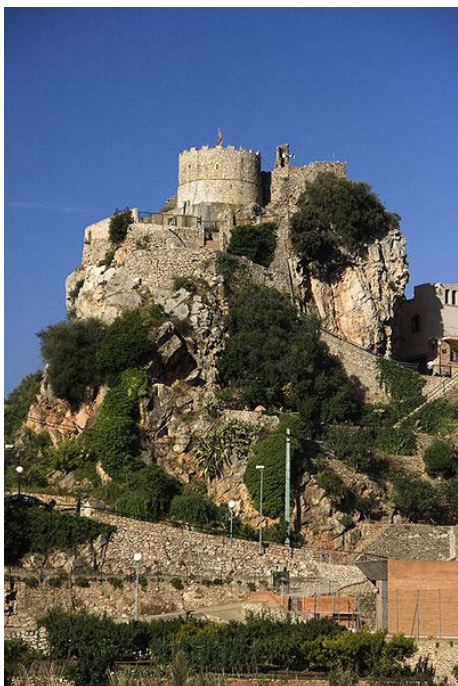
PRATDIP

El terme de Pratdip, situat al vessant sud-oriental de la serra de Llaberia, és limitat per Colldejou (N), per Vilanova d'Escornalbou en gairebé només un punt (NE), Mont-roig del Camp (E), Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant (S i SW) i Tivissa (NW, de la Ribera d'Ebre). El seu terreny és molt trencat i esquerp: va dels 100 m vora el riu de Llastres, que el separa de Vandellòs, als més de 800 m al Cavall Bernat o als vessants de Mont-redon, a la serra de Llaberia.

El terme és format bàsicament per la vall del barranc de la Dòvia (al qual conflueix el de Santa Marina), que duu les seves aigües al riu de Llastres. El límit sud-oriental amb Vandellòs és format per la serra de Santa Marina, separada de la Llaberia pel Coll Roig i on es destaca la mola de Remullà (588 m). A llevant del poble s'alça, aïllat, el puig de Cabrafiga (614 m).

El municipi comprèn el poble de Pratdip, que n'és el cap, i les urbanitzacions de les Planes del Rei i de Santa Marina. La carretera local de Mont-roig a Tivissa pel coll de Fatxes travessa el terme de llevant a ponent passant pel poble. Pratdip, conegut popularment com el Prat, és un topònim d'origen preromà segons Coromines (i el nom de la Borja, d'una partida, seria d'origen àrab segons el seu mateix parer).

El poble de Pratdip és situat en un turó, a 245 m d'altitud, a la dreta del barranc de la Dòvia, just damunt de la seva confluència amb el de Santa Marina. El poble, amb cases amb dovelles, conté com a elements d'interès l'església parroquial de Santa Maria, de volta gòtica, però d'absis i portalada romànics, restaurada el 1959. En un dels murs hi ha una pedra de tipus sepulcral, pertanyent a Jacobus de Carcassona, amb data del 1328.

Es conserven dues belles torres de la muralla, una d'elles, la del Copet, amb l'arc del portal que era utilitzat com a presó i les ruïnes del castell de Pratdip, encimbellat damunt del poble, on es construïren els dipòsits d'aigua. Dintre les cases es conserven algunes restes més de la muralla i de les torres.

Sota el castell hi ha el Molí de més Amunt, que segons la tradició guarda enterrats els tresors d'un francès dins una pell de cabra.

Segons la veu popular, les terres de l'entorn del poble eren poblades antigament per una estranya mena d'animals anomenats dips (d'on el nom del poble) que foren una variant vampírica del gos, representats en l'antic retaule de Santa Marina i que configuren l'escut del poble, on se'ls dibuixa amb una pota trencada.

De la barreja de l'aire exòtic del lloc amb les dues torres i el castell arruïnat i de l'etèria llegenda vampirològica dels dips, Joan Perucho configurà la novel·la *Les històries naturals*.

Al límit amb els termes de Mont-roig del Camp i de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant hi ha les urbanitzacions de les Planes del Rei i de Santa Marina, al SW de Pratdip.

A 4 km del poble, més al S de la urbanització homònima, hi ha l'ermita de Santa Marina, un santuari gran i voltat de xiprers, vora el qual brolla una font amb una bona deu d'aigua, amb tres o quatre cases a la rodalia, antigues hostaleries existents ja a mitjan segle XIX. El 1918 es construí un balneari que s'intentà explotar, sense èxit. Segons la tradició, els terrenys per a edificar el santuari, del qual ja hi ha constància el 1500, foren donats per la família del Mas d'en Sabater.

El 1692 el bisbe de Tortosa, bisbat del qual depèn la parròquia, autoritzà els ermitans a captar per tot el Principat, i el 1745 fou construïda la Casa de la Font. El 1884 l'ajuntament traspassà a la parròquia l'administració del santuari, que fou cremat el 1936.

Santa Marina era una imatge trobada de molta popularitat a la rodalia. Era creença que les noies que anaven a l'aplec que es fa pel juliol hi trobaven promès, com afirma la corrandà:

A Santa Marina, ves-hi fadrina, que si fadrina hi vas, casada tornaràs.

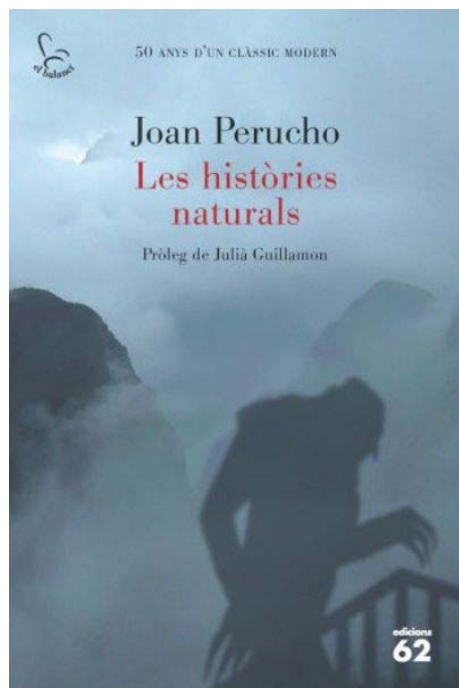
Era costum de comprar-hi un xiulet estri-dent de vidre i fer el ball del marxant, en el qual, alternativament, el noi i la noia escollien el ballador. Els de Capçanes feien la romeria el 13 de setembre i s'hi quedaven a dormir amb molta gresca i ball.

És notable la cova de Pratdip, de 30 m de fondària, amb grans sales i molt rica abans en estalactites. A la Muntanya Blanca hi ha un avenc, envoltat de llegendes, de 31 m de fondària que s'eixampla a mesura que baixa.

Cal destacar també el Mas del Porxo, ben conservat amb una gran torre de defensa adossada.

LES HISTÒRIES NATURALS

Les històries naturals és la novel·la que Joan Perucho va publicar el 1960 en la qual narrava les aventures del cavaller-botànic Antoni de Montpalau a la recerca d'Onofre de Dip, cavaller del Rei Jaume I convertit en vampir.

És una novel·la de fantasia històrica ambientada durant la primera guerra carlina. Joan Perucho utilitza l'excusa del vampir per fer-nos partícips de les dues corrents polítiques que s'enfrontaren fins a tres vegades durant el segle XIX: El liberalisme, que reconeixia la primera constitució espanyola del 1812 i que lluitava per equiparar-se a Europa, i el carlisme, que cercava perpetuar l'antic règim representat per l'aspirant al tron, Carles V, continuador de les polítiques conservadores i de l'absolutisme borbònic.

La novel·la ens parla de tot això sota l'atenta mirada d'Antoni de Montpalau, un erudit que dedica la seva vida a la ciència i l'explicació racional de l'entorn natural. Quan li encarreguen una missió tan estranya com és la investigació d'una sèrie d'assassinats en un aïllat poble del Priorat, per part d'un suposat ésser sobrenatural anomenat *dip*, la seva fe en la ciència el porta a anar-hi per demostrar que tot pot ésser explicat pels llavors actuals mètodes científics. Montpalau es converteix en l'Abraham Van Helsing català, a la recerca i captura d'un

vampir que volta pel món des de temps del rei Jaume I. Perquè segons Montpalau, tot està sotmès al domini de la raó excepte allò que la raó mateixa no pot percebre, com l'*àurea picuda*, una espècie indeterminada que encara no s'ha pogut classificar perquè ningú n'ha pogut descobrir mai cap exemplar i perquè el seu cant és inaudible per a l'orella humana

Joan Perucho, però, no desenvolupa excessivament la història del *dip*, del vampir; aquesta és una excusa perquè Montpalau recorri bona part de Catalunya perseguint-lo i de passada observar els enfrontaments entre els carlins i els liberals. Aquest viatge el trasllada d'una ciutat a una altra, i el fet és aprofitat pel nostre científic per conèixer llur cultura i costums.

Des de Barcelona i les viles del seu voltant que al 1839 encara no estaven annexionades a la gran ciutat, com Gràcia o Sants i passant per Vilafranca (on va comprar els alls com a arma per combatre el vampir), l'Arboç, Tarragona, Falset, Gandesa -vila liberal que resistí els setges dels carlins diverses vegades- fins a arribar a la capital del Berguedà, un dels darrers baluards carlins.

També a través de les vivències de Montpalau coneixerem alguns membres destacats de la primera guerra carlina, com el compte de Morella, Ramon Cabrera, comandant en cap de les forces carlines, i d'altres personatges contemporanis que hàbilment Joan Perucho fa aparèixer testimonialment com el cas de Milà i Fontanals.

Joan Perucho va escriure una novel·la erudita amb components fantàstics. Una història que no destaca pel seu argument principal, que possiblement és poc original i poc estimulante si no pel rerefons: La barreja de novel·la històrica i de novel·la d'idees. L'encís per la catalogació de les espècies, pels descobriments naturistes, pels tractats antics sobre geomorfologia, són tots ells elements no massa importants per l'argument però sí per atorgar un aire intel·lectual i científic en les recerques de Montpalau.

Així doncs, la novel·la destaca més per la seva magnífica prosa, posseïdora aquesta d'un llenguatge culte, irònic, que ens transmet perfectament com era la societat del segle XIX a Catalunya, quins aires es respiraven i quins anhels tant diferents tenien els avis dels nostres avis. Per donar una visió al lector més arcaica, hi sovintegen textos escrits en català de l'època -òbviament abans de la normalització que impulsà Pompeu Fabra-, en francès, castellà i fins i tot en italià. Alguns d'aquests textos són tractats naturals que el nostre científic estudia amb delit, altres són bans d'ajuntaments o proclames polítics. Tots ells però, formen part d'aquesta estructura que Perucho vol donar a l'obra, entre la divulgació i l'aventura, entre la fantasia i la realitat.

En fi, una novel·la recomanable per gaudir d'una lectura plaent, sense massa emocions però que mai es fa pesada, sense un argument que marqui diferències però amb una prosa que evidencia la bona literatura que hi ha amagada en certes obres.

El sol, a través de la vidriera, prenia uns tons morats, blaus, grocs o vermells, segons la petita forma geomètrica que el filtrava, i queia, en diagonal, a la gran sala per a reflectir-se en l'ull de la monstruosa "scolopendra martirialis". Al defora, les fines columnes de la galeria pujaven erectes, una mica torturades pel guix de les garlandes, i servien de marc al jardí botànic on cada planta i arbust duia un petit rètol escrupolosament cal·ligrafiat. A vegades, quan feia una mica de vent fresc, se sentia una remor vegetal, insinuant i dolça, mesclada amb un soroll de cartolines que es fregaven les unes amb les altres; llavors, de manera inesperada, l'autòmat, impel·lit per algun ressort que es disparava, feia un intent de tocar la guitarra i movia els llavis silenciosos, sense cap èxit. L'havien arraconat a la galeria, ja feia algun temps, quan minvà la forta passió per la mecànica recreativa, i fou substituït per la nova màquina d'estampació d'indianes.

...

Mademoiselle Dupin i Frederic Chopin arribaren a Barcelona entre un núvol de pols, procedents d'Arenys de Mar, en la diligència de Mataró. Mentrestant, el príncep Lichnowsky, amb el seu esquadró de cavalleria, rumiava una càrrega, especialment destructora i perillosa, contra un dels combois del govern a Solsona, la vila assetjada; i "l'àurea picuda", la del cant inefable, trobava un bosc d'alzines sureres adequadíssim per a fer-hi niu, lluny de la mirada malvada i traïdora de l'home. Entonà el seu cant inaudible.

BIBLIOGRAFIA

- ** Senders a les serres de Mestral.
Associació Catalana de Senderisme (2005).
- ** Institut cartogràfic de Catalunya
<http://www.icc.cat/>
- ** Enciclopèdia Catalana
<http://www.enciclopedia.cat/>
- ** Pratedip
<http://www.pratedip.net/>
- ** Les Històries Naturals
http://ca.wikipedia.org/wiki/Les_hist%C3%B2ries_naturals
http://www.elkraken.com/R-histories_naturals.html
- ** Joan Perucho
<http://www.escriptors.cat/autors/peruchoj/>

Agustí Poch, febrer de 2013

